

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-152>

УДК 338.48

**АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ
СУЧАСНОГО ТУРИСТИЧНОГО ПОПИТУ:
ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ЗМІН
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА ВИБІР ПОДОРОЖЕЙ**

**MODERN TOURIST DEMAND TRENDS ANALYSIS:
THE IMPACT OF CULTURAL CHANGES
AND TECHNOLOGICAL INNOVATIONS
ON THE TRAVEL CHOICE**

Писарева Ірина Володимирівна

кандидат економічних наук,
Харківський національний університет міського господарства
ім. О.М. Бекетова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1433-9104>

Александрова Світлана Анатоліївна

кандидат педагогічних наук,
Харківський національний університет міського господарства
ім. О.М. Бекетова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9842-436X>

Радіонова Ольга Миколаївна

кандидат економічних наук,
Харківський національний університет міського господарства
ім. О.М. Бекетова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0570-3648>

Pysareva Iryna, Aleksandrova Svitlana, Radionova Olga
O.M. Beketov National University of Urban Economy

Сучасний туристичний попит формується під впливом різноманітних факторів, серед яких особливе місце займають культурні зміни та технологічні інновації. Ці аспекти не лише модифікують уявлення про подорожі, але й розширюють можливості для вибору нових напрямків та способів подорожування. Вплив культурних змін на туристичний попит проявляється через зростаюче прагнення до автентичності, бажання зануритися в культуру відвідуваної країни, а також через зміни у відношенні до відпочинку та подорожей, які стають частиною самовираження. З іншого боку, технологічні інновації радикально змінюють спосіб, яким туристи планують та здійснюють подорожі, від бронювання готелів та авіаквитків онлайн до використання додатків для навігації, віртуальної реальності для попереднього ознайомлення з місцями відвідувань, та персоналізованих пропозицій. В статті проаналізовано, як саме культурні зміни та технологічні інновації впливають на тенденції сучасного туристичного попиту та як ці впливи можуть бути адаптовані туристичною індустрією для задоволення потреб та очікувань сучасних мандрівників.

Ключові слова: туристичний попит, культурні зміни, інновації, туризм, розвиток.

In the context of globalization and rapid technological progress, the tourism industry is undergoing fundamental changes that affect the behavior and benefits of consumers. Modern tourist demand is formed under the influence of various factors, among which cultural changes and technological innovations occupy a special place. These aspects not only modify the ideas about travel, but also expand opportunities to choose new directions and ways of traveling. The impact of cultural changes on tourist demand is manifested by the growing desire for authenticity, the desire to immerse themselves in the culture of the visited country, as well as through changes in relation to rest and travel, which become part of self-expression. On the other hand, technological innovations radically change

the way tourists plan and travel, from hotels and tickets online to the use of navigation applications, virtual reality for preliminary visits, and personalized offers. The article analyzes how cultural changes and technological innovations affect the trends of modern tourist demand and how these influences can be adapted by the tourism industry to meet the needs and expectations of modern travelers. Modern tourist trends show that cultural changes and technological innovations have a significant impact on the choice of travel. Travelers are increasingly appreciating authenticity and unique experience that can be gained while traveling. Technologies become an integral part of tourist experience, ensuring the convenience and availability of information. Therefore, given these trends, travel companies and government agencies can effectively adapt to changes in demand and give consumers what they are looking for in their travels. Only by combining cultural changes and technological innovations can you create a high quality and exciting tourist experience that meets the needs of the modern world.

Keywords: tourist demand, cultural changes, innovations, tourism, development.

Постановка проблеми. У контексті глобалізації та стрімкого технологічного прогресу туристична галузь переживає фундаментальні зміни, які впливають на поведінку та переваги споживачів. Сучасний туристичний попит формується під впливом різноманітних факторів, серед яких особливе місце займають культурні зміни та технологічні інновації. Ці аспекти не лише модифікують уявлення про подорожі, але й розширюють можливості для вибору нових напрямків та способів подорожування.

Вплив культурних змін на туристичний попит проявляється через зростаюче прагнення до автентичності, бажання зануритися в культуру відвідуваної країни, а також через зміни у відношенні до відпочинку та подорожей, які стають частиною самовираження. З іншого боку, технологічні інновації радикально змінюють спосіб, яким туристи планують та здійснюють подорожі, від бронювання готелів та авіаквитків онлайн до використання додатків для навігації, віртуальної реальності для попереднього ознайомлення з місцями відвідувань, та персоналізованих пропозицій.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

Питанням розвитку туристичного попиту та його особливостям присвячено праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених. Зокрема, можна виділити роботи В. В. Абрамова, О. О. Бейдика, М. Б. Біржакова, І. В. Благуна, Р. Бартона, Дж. Боуена, Ф. Котлера, П. Келлера, Ю. О. Любіцевої, М. П. Мальської, П. О. Масляка, А. Мейсон, А. Ю. Парфіненка, І. М. Писаревського, П. Робінсона, М. Родрігес, П. Сміт, Т. Г. Сокол, Ж. Тіверс, С. Уільямса, Д. Фрехтлінг, Г. Харріса та інших.

Постановка завдання. Ця стаття покликана проаналізувати, як саме культурні зміни та технологічні інновації впливають на тенденції сучасного туристичного попиту та як ці впливи можуть бути адаптовані туристичною індустрією для задоволення потреб та очікувань сучасних мандрівників. Особлива

увага приділяється дослідженню змін у виборі подорожей, викликаних цими факторами, та можливостям, які вони відкривають для розвитку туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Культурні зміни є ключовим фактором, що впливає на туристичний попит у сучасному світі. Швидкі та складні зміни в суспільстві, культурі та цінностях відображаються на туристичних уподобаннях та виборі подорожей. Дослідження цього явища дозволяє краще зрозуміти, які культурні тенденції формують сучасний туристичний попит та які наслідки це має для туристичної індустрії (рис. 1).

Однією з найважливіших культурних змін, що впливають на туристичний попит, є зростаюче зацікавлення у культурному досвіді. Туристи все більше шукають не лише розваг та відпочинку, але й можливості вивчення та сприйняття нових культур, традицій та способів життя. Це призводить до збільшення попиту на культурні маршрути, екскурсії, фестивалі та інші події, що дозволяють туристам поглиблено вивчати культурне надбання різних регіонів.

Сучасні туристи все більше цінують автентичність у своїх подорожах. Вони шукають неповторних та оригінальних вражень, які можна знайти лише в місцях збереження традицій, місцевих ритуалів та культурних особливостей. Це призводить до збільшення попиту на туристичні напрями, де можна отримати автентичний досвід місцевого життя, включаючи відвідування сільських селян, участь у місцевих святах та традиційних обрядах.

Розвиток технологій також впливає на культурний туризм та туристичний попит. Віртуальна реальність, розширена реальність та інші інноваційні технології надають туристам можливість вивчати культурні пам'ятки та місця інтересу в онлайн-режимі, що може вплинути на їх вибір подорожей. Також мобільні додатки, соціальні мережі та інші

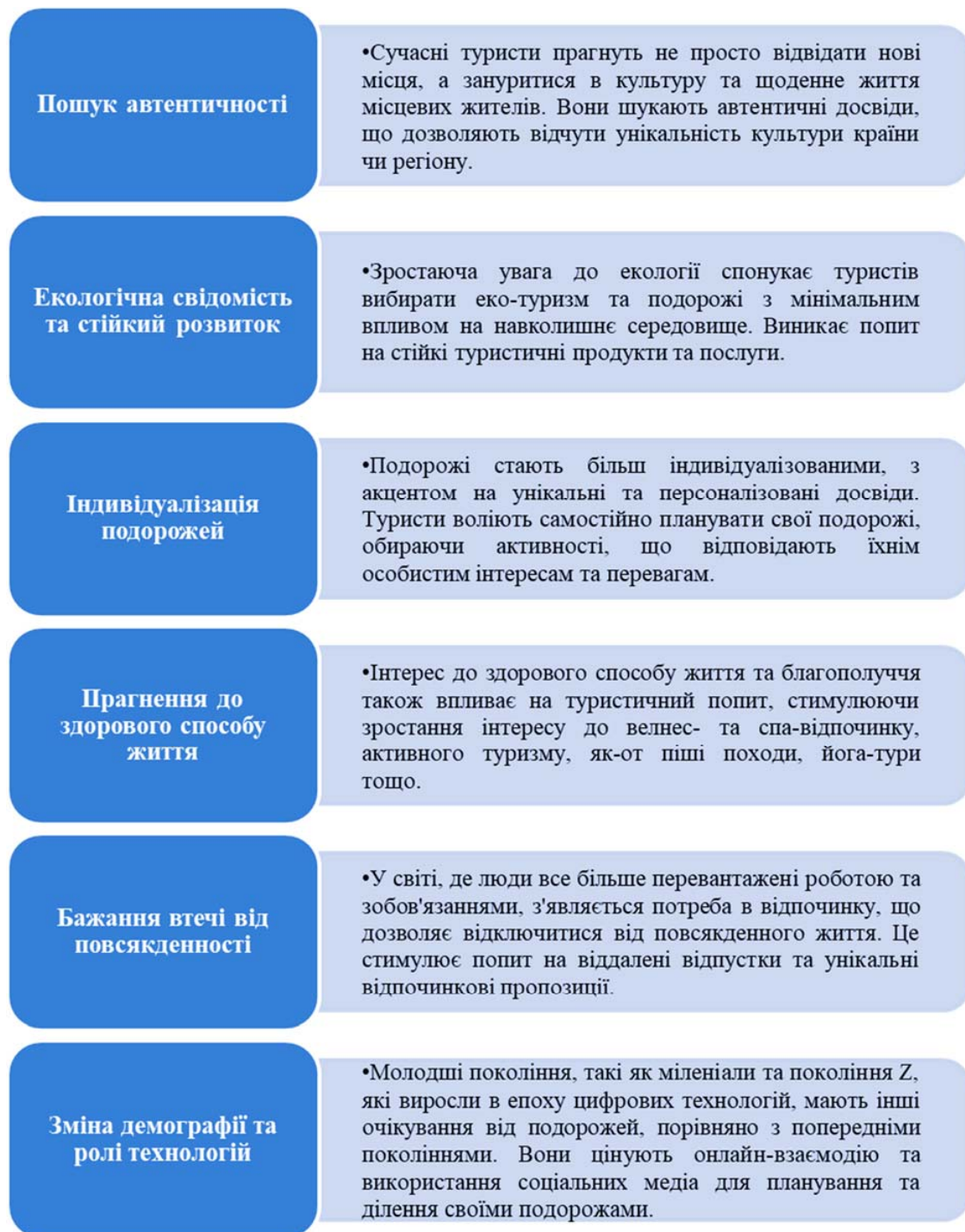

Рис. 1. Культурні тенденції, що впливають на туристичний попит

цифрові інструменти дозволяють туристам знаходити, обмінюватися та вивчати інформацію про культурні місця та події.

Інноваційні технології перетворюють туристичну індустрію, реформуючи способи планування, бронювання та самої подорожі. У світі, де цифрова трансформація переплітається з туристичними враженнями, необхідно розуміти, як ці технології впливають на туристич-

ний попит та що це означає для майбутнього індустрії.

В туристичній індустрії інноваційна діяльність розвивається за наступними основними напрямками [1–3]:

1. Продуктові інновації: розробка нових туристичних пропозицій; відкриття і розвиток нових сегментів на туристичному ринку; засвоєння нових місць для відпочинку та роз-

ваг; використання нестандартних ресурсів для розвитку туризму тощо.

2. **Управлінські інновації:** впровадження сучасних методик у маркетингові стратегії в сфері туризму; застосування оновлених практик у керуванні туристичним бізнесом та оптимізації бізнес-процесів в контексті державного та місцевого регулювання туристичної галузі тощо.

3. **Сервісні інновації:** запровадження передових технік навчання та розвитку персоналу в туристичній індустрії; створення новаторських підходів до розподілу робочої сили у секторі туризму; введення унікальної моделі обслуговування клієнтів, що враховує культурні особливості та традиції відпочинкових зон тощо.

4. **Застосування передових технологій та обладнання,** зокрема в області інформаційних технологій, для оптимізації систем бронювання готелів та покупки авіаквитків; розробка

та впровадження новітнього обладнання для покращення якості туристичного сервісу; інновації в транспортному обслуговуванні, спрямовані на підвищення комфорту під час подорожей та ефективність перевезень до місць відпочинку; екологічне вдосконалення технологій у сфері обслуговування тощо.

Щоб впровадити новаторські концепції в галузі туризму, важливо мати еластичну систему управління на державному та місцевому рівнях, що сприяє інноваційній діяльності, підтримує розробників інновацій, забезпечує контроль за релевантністю, безпекою та науковим обґрунтуванням інноваційних проєктів. Крім того, критично важливим є наявність в країні розвинутого інноваційного та науково-технічного потенціалу. Електронний бізнес пропонує розширені можливості для зростання будь-якої компанії.

Прогрес у сфері прикладних інформаційних технологій, особливо інструментів, що

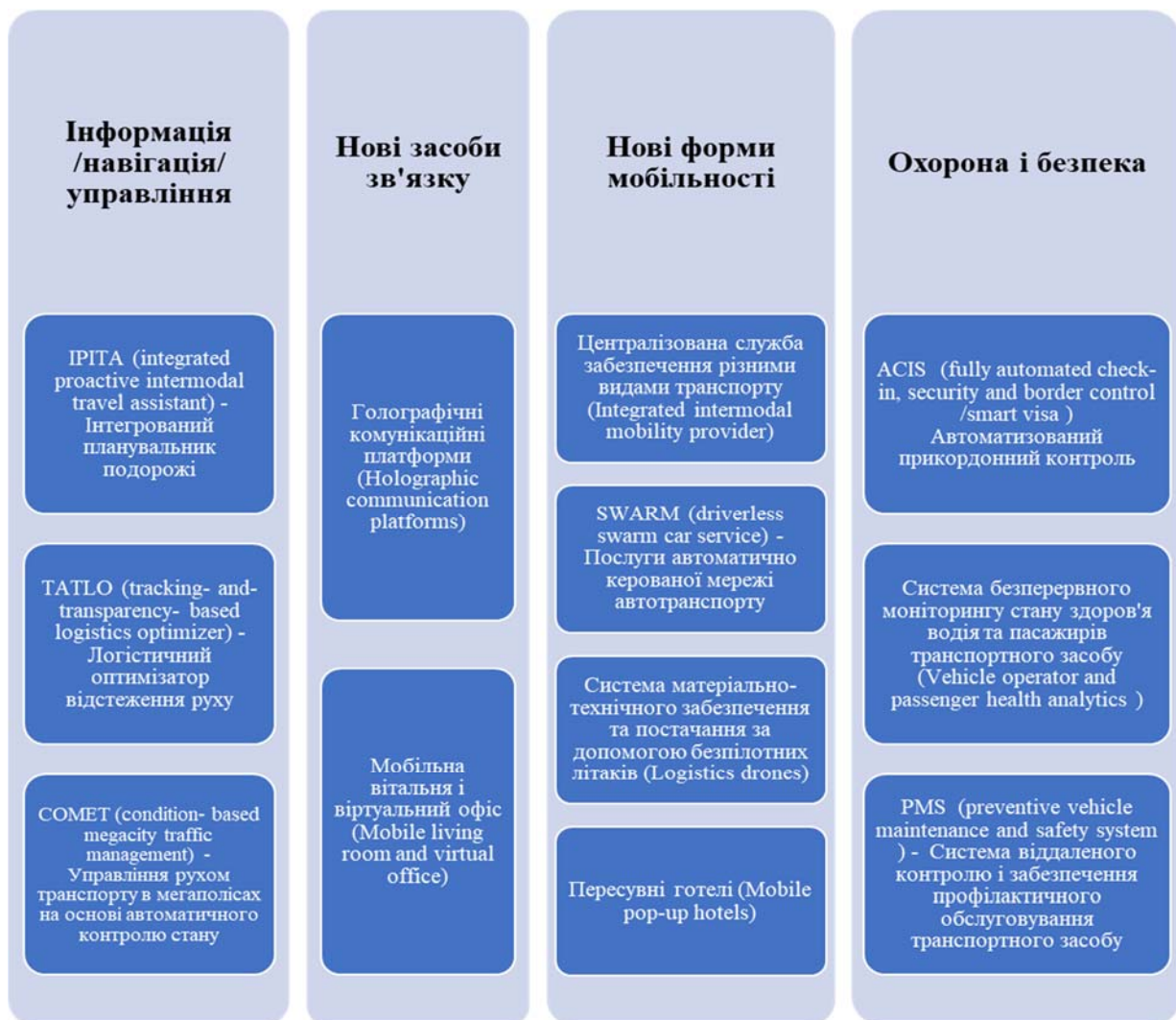

Рис. 2. Технологічні інновації в туризмі

доступні через інтернет, створює синергетичний вплив на розвиток ринку туристичних послуг. За результатами дослідження від 50 до 90 відсотків туристів у Європейських країнах використовують інтернет для пошуку інформації про подорожі, резервування послуг або поширення власного досвіду про подорож. Близько 70% усіх туристичних бронювань відбувається онлайн, тоді як 17% сайтів готелів пропонують мобільні версії.

В контексті проекту The Connected World [4] учасники виокремили ключові інноваційні напрямки, які матимуть найсуттєвіший вплив на прогрес світового туристичного ринку. Визначено чотири основні категорії технологічних рішень (рис. 2).

Упровадження нових технологій удосконалюватиме процес організації турів. Можна розглянути нововведення на основних стадіях:

- планування – персоналізації пошукових параметрів, планування від місця відправлення до місця прибуття;
- бронювання – плавного переходу за видами транспорту, придбання «наскрізних» (комбінованих) квитків, єдиного рахунка для оплати;
- подорожі до місця відпочинку – карт та маршрутів у режимі реального часу, постійно оновлюваної інформації, використання додат-

ків мобільних пристроїв у якості квитків/для оплати рахунків;

– перебування – спільного перегляду знімків, відео, обговорення в соціальних мережах.

Інноваційні технології впливають на туристичний попит, змінюючи очікування та уподобання подорожуючих. Індустрія туризму повинна адаптуватися до цих змін, розробляючи нові продукти та послуги, щоб задовольняти потреби сучасних туристів. Тільки шляхом поєднання культурних змін та технологічних інновацій можна створити високоякісний та захоплюючий туристичний досвід, який відповідає потребам сучасного світу.

Висновки з проведеного дослідження.

Сучасні туристичні тенденції показують, що культурні зміни та технологічні інновації мають значний вплив на вибір подорожей. Подорожуючі все більше цінують аутентичність та унікальний досвід, який можуть отримати під час подорожей. Технології стають невід'ємною частиною туристичного досвіду, забезпечуючи зручність та доступність інформації. Отже, враховуючи ці тенденції, туристичні компанії та державні органи можуть ефективно адаптуватися до змін у попиті та надавати споживачам те, що вони шукають у своїх подорожах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Грідін О. В., Заїка С. О. Інноваційний розвиток туристичної сфери України: стан, проблеми, перспективи. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку агропродовольчої сфери, індустрії гостинності та торгівлі*: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, (02 листопада 2022 р.): тези доповіді. Харків: ДБТУ, 2022. С. 260–261.
2. Гуржій Н. М., Третинко А. В. Інноваційні технології в туристичній індустрії. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 3. С. 221–224. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2013_3_49
3. Ліхоносова Г. С., Черниш Р. О. Інноваційні технології запровадження туристично-рекреаційної діяльності. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 3(2). С. 19–23. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_3\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_3(2)_5)
4. Connected World: Transforming Travel, Transportation and Supply Chains. World Economic Forum. May 2013. 48 p. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_MO_ConnectedWorld_Report_2013.pdf

REFERENCES:

1. Hridin O. V., Zaika S. O. (2022) Innovatsiyni rozvytok turystychnoi sfery Ukrainy: stan, problemy, perspektyvy [Innovative development of the tourism sphere of Ukraine: state, problems, prospects]. *Aktualni problemy ta perspektyvy rozvytku ahroprodovolchoi sfery, industrii hostynnosti ta torhivli*: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii, (02 lystopada 2022 r.): tezy dopovidi. Kharkiv: DBTU, pp. 260–261.
2. Hurzhii N. M., Tretynko A. V. (2013) Innovatsiini tekhnolohii v turystychnii industrii [Innovative technologies in the tourism industry]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, № 3, pp. 221–224. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2013_3_49
3. Likhonosova H. S., Chernysh R. O. (2018) Innovatsiini tekhnolohii zaprovadzhenia turystychno-rekreatsiinoi diialnosti [Innovative technologies for the introduction of tourist and recreational activity]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 3(2), pp. 19–23. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_3\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_3(2)_5)
4. Connected World: Transforming Travel, Transportation and Supply Chains. World Economic Forum. May 2013. 48 p. Available at: http://www3.weforum.org/docs/WEF_MO_ConnectedWorld_Report_2013.pdf